

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

3. De devotione substantiali & solida. Thema. Obtuelrunt mente promptissimâ atque devotâ primitias Domino. Exodi 35.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

seu vitatem sentiunt; ut scribit D. Hieronymus Epist. ad Latam: Sic dies transeat, tempus, quod tantis operum varietatibus se non inueniat laborantem; orationi lectio, occupatur.

EXHORTATIO III. DE DEVOTIONE SUBSTANTIALI.

T H E M A.

*Obtulerunt mente promptissimâ atque devotâ primitias
Domino. Exodi c. 35. 22.*

V E L:

*Devotioni querenda pro mensura gratiæ Dei ipsis communi-
cata insistant. Reg. 21.*

Rostquam Patriarcha Jacob, eodémque postea in quo sacrificavit. Patriarchæ hujus exemplo Ecclesia altaria ac templa sacrâ unctioe Deo dicat & consecrat. Illa autem olei unctio, & quæ à Jacob, & quæ ab Ecclesia peragitur, veræ devotionis est symbolum, quâ sponte, placido & grato corde nos Deo devovemus & consecramus; ejusque servitio nos, non coactè; sed magnâ animi promptitudine offerimus. Simili unctioe, ut refert theodoretus, solitæ sunt thecas martyrum piæ mulieres, ad suam erga illos devotionem contestandam, inungere. Et

Et Dæmon, tanquam Dei & Sanctorum simia, ut scribit S. Augustinus Lib. 16. de Civit. Cap. 38. hanc unctionem in sacris suis imitatus est, quando suis perfraxit lapides Termino (falso deo, limitum custodi) inungere & consecrare, in devotionis diabolicæ signum. Oleum igitur devotionis est symbolum. Quæ duplex est, una vera solida & essentialis à Theologis nuncupata; altera, prioris effectus & fructus, accidentalis dicta, & alio nomine, suavitas & consolatio spiritualis appellata. De hac in exhortatione sequenti, de priorè verò in præfenti agemus & ejusque terminos efficitur, quòd scilicet saner, faciliter, roborer, ex olei proprietatibus declarabimus.

I.
Oleum
devotio-
nis sanat.

I. Prima olei proprietas est, sanare, vulnera fovere, & mitigare dolores. Utenim apud S. Lucam c. 10. legimus: ei, quem latrones. gravissimis plagis impositis, semi-vivum reliquerant; Samaritanus ille obligavit vulnera, oleum infundens & vinum. Vinum, ut vulnera constringeret, & saniem abstergeret; Oleum, ut partes vulneri vicinas leniret, foveret & roboraret. Quemnam verò vulneratus ille & semi-vivus designat, nisi hominem quem vis, peccati originalis telo sauciatum, & inter ceteras plagas, peccati fomite in voluntate percussum; ex quo, teste Doctore Angelico 3. part. q. 27. art. 1. *Languor & difficultas ad bonum, pronitas & propensio ad malum nascitur*: adeò ut homo Paralytici instar, vix manus ad laborandum; vix pedes ad ambulandum, in via Domini, movere valeat: Huic autem gemino vulneri, gratia

divinæ auxilio, oleum verè devotionis medetur; quæ hominem, Deo se devotum (nam inde devotio nominis trahit) ei tradit, acque obsequio ejus mancipat, ad omne opus bonum, Deoque gratum, exercendum disponit; ac propensionem in malum adimit.

Devotio enim est fructus Spiritus Sancti, qui est Fons vivus, Ignis Charitatis, & *spiritualis unctio*, ut in Hymno canit Ecclesia; id est, fons & vis devotionis, religionis, fervoris & charitatis. Devotio est filia gratiæ, nam quòd quis promptam hanc voluntatem nactus sit, ex gratia procedit, & omne peccatum rejicit. Devotio est fons bonorum operum, quia est generalis actus seu voluntas, quæ ad omne Deo gratum afficimur. Est actio & effectus virtutis Religionis: ejusdem enim virtutis est quidpiam facere, & promptam habere id faciendi voluntatem: cum igitur cultus divinus, Deique obsequium religionis sit actus, sequitur etiam voluntatem divinis obsequiis promptè vacandi, ad religionis virtutem pertinere. Est etiam actus & effectus charitatis, si ex ejusdem motivo procedat. Si enim Deo placendi studio opera devotionis exerceamus, ad virtutem caritatis spectare censentur. Qui enim aliquem amat, universas amici in amore prosequitur: filium ejus, servum, equum, canem, cum omnia hæc in rerum amatarum cumulo contineantur: Ita pariter Deo efficaciter placere, ejusque in omnibus obsequio mancipari desiderans, omne quòque peccatum fugens, omne, quod Deo gratum accidere autumat, præstare gemit. Denique

Devo-

Devotio, Authore Angelico 2. 2. q. 82. art. 1. *Est voluntas quoddam promptè se tradendi ad eas, quæ pertinent ad Dei famulatum.* Ad omnia igitur illa, devotio inclinat, omnia illa tanquam effectus caulat, live sint obsequia Dei exteriora, live interiora, quæ in ejus cultum & honorem suscipimus. Qualia sunt, jejunium, vigilia, genuflexio, corporis castigatio, multiplex virtutum affectio, psalmodia, sacrificium; imò & ipsa mentalis oratio: quæ & causa est hujus devotionis, quatenus promptam illam voluntatem generat; & est ejusdem effectus: quia prompta hæc voluntas jam genita; sicut ad alia opera bona; ita & ad opus orationis mentalis impellit.

Ex quibus omnibus liquet, hanc spiritalem unctionem; hoc devotionis oleum binam illam animæ vulnera curare; dum languorem & difficultatem ad bonum exurit, & propensionem ad malum, per contrariam in bonum proclivitatem minuit atque eliminat. Quare in hac devotione, Charissimi, in dies conemur crescere, nosque perficere; ut quidquid ad Dei cultum & obsequium conducit, non solum obeamus; sed & promptè, alacriterque aggrediamur: *Hilarem enim latorem*, promptum & alacrem, *dixit Dominus*. 2. Corinth. 9. 7.

II. Altera olei proprietas est, facilitare & promptitudinem, alacritatemque ad operandum inducere: quemadmodum oleum horologiorum rotas, difficulter & gravatè incedentes, & tardè mobiles, expeditas, facilesque ad currendum reddit. Corium similiter, aliis durum ac intractabile, molle &

flexile efficit; atque in omnes usus, ac formas coaptat: ita verè devotionis oleum voluntates hominum, aliàs duras lenit, mitigat, promptas, alacres, & ad omne Dei obsequium expeditas reddit; licet caro fragilis obmurmuret; sensus contradicat; & homo inferior difficultatem experiatur. Cum enim devotio omnia hujusmodi obsequia, tanquam media ad venerandum deum, cui summè placere desiderat, unice respiciat, ardua & amara, ut facilia & dulcia amplectitur; cunctaque difficultatum obstacula fortiter perumpit; molestiam minuit; laborem alleviat & dulcorat amarorem; jugumque domini suave, & onus leve reddit.

Quò spectat illud Isaïæ Cap. 10. *Putrescet jugum à facte olei*; id est, in præsentia olei: quemadmodum enim boum equorumque juga arida, oleò unctà lentescere, mollescere, dissolvi, ac tandem putrescere consueverunt: Et sicut, ad Literam, opis & misericordix divinæ præsentia, jugum Regis Sennacherib, quo Judæos vexavit, tributisque oneravit, per Regem Ezechiam victorem putrescet ac dissolvetur: ita tropologicè & moraliter oleo divinæ gratiæ & unctionis Spiritus Sancti, & veræ devotionis, quidquid aliàs jugi instar gravat, quidquid oneris instar premit; facili negotio supportatur ac superatur. Experti id, teste S. Gregorio L. 19. Moral. c. 12. & 13. Apostoli & Discipuli Domini, qui in die Pentecostes, Spiritus sancti oleo delibuti & pietatis, devotionis, religionis & caritatis spiritu repleti, omnia ardua & dura velut festucas dirupèrè; ad contumelias

F f f & igno-

& ignominias risere; carceres, vincula, cruces, rotas, ignes, mortes, courosas ac delicias reputavere. Oleo enim, inquit I. C. Gregorius, Spiritus sancti unctio designatur, de qua dicitur: computrescit jugum à facie olei: jugum enim à facie olei computrescit; quia dum Spiritus sancti gratia ungitur; à captivitate nostra servitute liberamur.

Vera hæc devotio, ejusque energia ac efficacia præclatè eluxit in filiis Israël, Exodi cap. 35. 21. Cum enim Moyses Dei jussu templum exornaturus, & ei de necessariis prospecturus, decimas, aliâque necessaria exegisset: Mox Israelitæ obtulerunt mente promptissimâ, atque devotâ, primitias Domino, ad extruendum tabernaculum, & ad ejusdem cultum, vestesque sacras requisita. Nam Principes obtulere manu liberali gemmas, & lapides pretiosos, ad consiciendum rationale: Viri ac mulieres donavere aurum, argentum, purpuram, byssum, annulos & armillas ad ornatum sacerdotalem: Verbo ut Sacer textus innuit: *Viri & mulieres mente devotâ obtulerunt donaria, & cuncti Filii Israel voluntaria Domino dederunt.* I. C. Atque hæc vera fuit devotio: omnia scilicet, ad cultum & obsequium Dei, promptè, alacriterque exhibere.

Pari devotione refulsit inclytus Rex David, ideòque Psalmo 58. 8. edixit: *Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam bonum est. Quid est voluntariè sacrificabo? promptè delectabiliter, devotè. Voluntate promptâ sacrificium obtulit; aliud non*

intendens, quàm Deo placere, in quem locum D. Augustinus: *Laudatur (Deus) voluntate; amatur charitate; gratitudo sit, & quod amatur, & quod laudatur. Quid sit gratitudo? Ipse propter se, non propter aliud. Confitebor nomini tuo, non propter aurum & argentum, non propter divitias, honores, ac dignitates, quæ mihi dones; sed quoniam bonum est. Nihil melius invenio, quàm nomen tuum, quam te Domine.*

Itaque facilitat devotionis unctio, in jugum aliàs grave, leve ac suave efficit. An non idem vos experiri debet Charissimi, quando jugum Damoni mundi, carnis, peccati & concupiscentiæ pravæ, quos in sæculo vos pressit & gravavit, non longo post tempore computruisse, & ablatum esse sentistis? Unde autem istud? Utique à facie olei: per gratiam Spiritus sancti qui oleo devotionis vos unxit, difficultatem & languorem ad opera bonæ ad charitatis, humilitatis & obedientiæ exercitia sustulit; imò facilitat & jucunditate mirâ dulcoravit; & jugum Christi, quod antè grave esse debebat, leve reddidit? *Quomodo enim est grave, cum sit dilectionis mandatum, ait Sanctus Augustinus L. de natura & gratia, cap. 69. aut enim quisque non diligit; & ideo grave est; aut diligit, & grave esse non potest. Semita vitæ dura sunt timori, leves amori. Ubi amor est, ibi labor non est, ait Sanctus Bernardus. Ergo ut non laboremus, amemus; & obsequio DEI per devotionem veram, nos totos contremus.*

III. Tertia olei proprietas est, confortare, roborare, vegetare, corpusque ad luctam & certamen habile reddere. Unde Athleta olim, luctaturi, oleo se inungebant, ut nervi & caro mollesceret. Devotio non tantum ad opera pietatis, & cultus divini communia; verum etiam ad ardua promptos paratissime reddit: cum enim servi Dei, Christum sequentes, & eidem se penitus devoventes, crucem post Christum portare debeant, ardua quoque ac difficilia, superanda occurrunt; ad quæ perfringenda, vera devotio roborat. Quod admirabili modo Christus redemptor noster exprimit in se, & luculento exemplo nobis ob oculos ponere voluit; tum in initio, quam sine mortalitatis suæ; ut quantum in initio & sine religiosa conversationis nostræ, devotio esse oporteat, edoceret. De principio vitæ suæ sic inquit: *Sacrificium & oblationem noluisti, aures autem perfecisti mihi.* Psal. 59. Vel ut septuaginta vertunt, *Corpus autem adspicisti mihi.* Tunc dixit *ecce venio*; in mundum; *ut facerem voluntatem tuam*, quam perfectissimè & promptissimè, *Deus meus voluit, & legem tuam in medio cordis mei.* Hanc voluit, id est, summè ardentèrque dilexit, & in medio præcordiorum meorum abscondit; atque in medio ventris mei gustavi, ut innotescat, quia *meus cibus est, ut faciam voluntatem Patris mei*: Etiam in maxime arduis ac difficillimis: in contempu nimirum & dolere, in passione ac morte. Et hoc quidem in vitæ exordio: at quid in fine? Qui orationem in horto Getsemani conclusit? *Veruntamen, ait, non sicut ego volo, sed sicut tu.* In

quæ verba Venerabilis Beda, scribit: *Non inquam fiat hoc, quod humano affectu loquor: Transeat à me Calix iste: sed id, ob quod in terras tuâ voluntate descendit. Ut scilicet calicem passionis à te præparatum, ad fundum usque exhauriam.*

Salvatorem nostrum in hoc devotio- nis heroicæ exercitio imitati sunt Apostoli, ut supra insinuavimus, insecuti sunt alii viri Apostolici. Ex innumeris unus sufficiat Venerabilis P. Martinus Stridonius, è Societate nostra, opinionis sanctimonix, & vaticinio de Domus Austriacæ exaltatione illustri: qui hoc devotio- nis Spiritu plenus, ad ardua quæque se Deo suscebat: *Ecce venio, ajebat, ut faciam voluntatem tuam. Sive ut ire jubes ad lucem, sive ad tenebras; sive ad quietem, sive ad labores; sive ad solatia, sive ad acerbitates; sive ad vitam, sive ad mortem; sive per aquam, sive per ignem; sive per infamiam, sive per bonam famam: Deus meus voluit, & legem tuam in medio cordis mei ita defixi, ut non nisi juxta eam, quies & motus & omnia mea dispensentur.*

Quæ cum ita sint, Charissimi, ut Sancti Parentis nostri iussioni pareamus, & pro mensura gratiæ Dei, nobis communicatæ, devotio- ni quærendæ insistamus: hic sit conatus noster, hoc desiderium, ut in omnibus voluntati Dei conformemur, eisque quàm promptissimè servire aveamus. Sitque formula vitæ nostræ, illud Davidis: *Anima mea illi vivet, & semen meum serviet illi.* Psal. 21. 30. Id est, opera mea illi perfectè servient: quod ut præstemus, Spiritum Sanctum, qui est *fontis vivus gratiæ, ignis consumens, charitas fervens, & Spiritus*

lis Unctio, indefinenter imploremus, ut oleo vere devotionis nos perungat. Hæc ejus unctio vulnera nostra sanabit; dum languorem ad bonum, ac pronitatem ad malum corrigit: deinde instar olei olivarum facilitatem operandi, alacritatemque in omnibus ad Dei obsequium spectantibus exemplo Filiorum Israël ac Vatis Coronati concedet. Denique juxta Christi Domini, virorumque plurimorum Apostolicorum prototypum, ad ardua promptè aggredienda confortabit; & non modo devotionem, sed etiam religionis & caritatis virtutem, magnis incrementis amplificabit.

EXHORTATIO IV.

DE DEVOTIONE ACCIDENTALI SEU SENSIBILI.

T H E M A.

Unxit te Deus, Deus tuus, oleo letitiæ.
Psalm, 44.

Vel ex Regula.

Quemadmodum Pater amantissimus famulos, & filios suos lætos & alacres esse desiderat. Hoc autem inter cætera per devotionem accidentalem, seu sensitivam, ac consolationes spirituales efficit; quæ devotionem veram, ac solidam, nullòque modo ab aliqua duldine dependentem, consequitur; & contra veræ, & substantialis devotionis oblicula, ac impedimenta aut tollit, aut saltem minuit. Primum Impedimentum